

Deltagelse i Valget af Præster. Menighedens Ret til at deltage i Valget af Præster er i Virkeligheden meget gammel her i Landet. Allerede i Middelalderens Kirkelove, i den skaanske og sjællandske Kirkeret fandtes der Adgang for Menighederne til Valg af deres Præster. Den Ret tabtes i Løbet af Middelalderen, idet de katolske Biskopper tiltog sig mere og mere Ret, medens Menighederne tabte den; enkelte Steder var det ikke Biskopperne, men derimod Kirkeejerne, som tiltog sig denne Ret, idet jus patronatus efterhaanden overgik til flere og flere rige Mænd, i Stedet for at Menigheden skulde beholde den. Ved Kirkeordonnansen af 1539 indførtes Menighedens Indflydelse paa Præstevalget igen for de Kirkers Vedkommende, der ikke ejedes af Adelen. Denne Indflydelses Udøvelse bestemtes nærmere ved Ribeartiklerne af 1542, hvor det slaas fast, at Menigheden skulde øve sin Indflydelse paa dette Omraade gennem et Udvalg af 7 af de agtteste og ældste Mænd i Menigheden, som valgtes der til, altsaa netop et Slags Menighedsraad. Disse 7 Mænd sammen med Provsterne gjorde Indstilling sammen om Præstevalget. Denne Ret beholdt Menighederne adskillige Aar; den slaas saa nærmere fast i Christian den Fjordes Reces af 1643, og man beholdt den ogsaa i mange Aar derefter. Men det der egentlig bevirkede Afskaffelsen af denne Ret, var det, at Kirketienden mere og mere gik over i Adelen. Adelen fik Patronatsret over Kirkerne og Indstillingsret for Præsterne. Da Enevælden blev indført, var i Virkeligheden Menighedens Indflydelse helt forsvunden. I Christian den Femtes Lov bestemtes det blot, at den vedkommende Præst skulde fremstilles for Menigheden, der kunde føre Klage over ham, hvis der var nogen Grund til Klage. Ved Grundloven af 1849 faldt disse Patronatsrettigheder bort, og Kongen fik alene Besættelsen af Præsteembederne i sin Haand. Det foreliggende Forslag gaar ud paa, at Menigheden igen skal have Ret til at gøre Forslag om Besættelse af Præsteembeder. Allerede i Fjor, da jeg fremsatte Forslaget, bemærkede jeg, at der selvfølgelig, naar man gik til dette Skridt, vilde være Grund til at dele Embederne i visse Klasser og give en nærmere Bestemmelse om, hvem af de teologiske Kandidater, der havde Ret til at søge de forskellige Klasser. I Fjor følte jeg mig dog ikke forpligtet til som privat Forslagsstiller at komme med Forslag i den Retning,

det var noget, der nærmest laa for Ministeren. I Aar har jeg foreslaaet, at Fremgangsmaaden bliver den, at Embederne deles i visse Klasser, og der sættes nærmere Bestemmelser for, hvem der kan søge Embederne, hvilket jeg foreslaar skal afgøres ved kgl. Resolution, idet der nemlig bliver forskellige Forhold at overveje ved denne Klassificering. Jeg tror ikke, at det ret let lader sig ordne ved Lovgivningen, i alt Fald vil det let blive for omstændeligt og vidtløftigt. Dernæst har jeg foreslaaet, for at bøde noget paa, at enkelte af Præsterne muligvis ikke saa let ville blive forflyttede, at Tilskuddet af Stiftsmidlerne, som nu figurerer paa Finansloven, og som anvendes til Embeder under 2,400 Kr., skulde anvendes som Lønningstillæg til saadanne Præster, som ikke fik Forflyttelse. Det er desværre kun en lille Sum, der er til Raadighed til saadanne Alderstillæg. Der er ganske vist paa Finansloven opført et Beløb af indtil 45,000 Kr., men i Virkeligheden er der ikke saa meget, kun c. 30,000 Kr., og det vilde for Folkekirkenes Vedkommende være ganske rart, om Rigsdagen vilde forhøje denne Sum, saa at man kunde faa flere Alderstillæg. Men jeg stiller ikke Forslag derom, idet jeg tror, at naar Folkekirken i det hele taget kan faa sine Sager ordnede og faa Lov til at styre sine Sager selv, saa kan den ogsaa nok skaffe Midler til Veje, til at faa Forholdene ordnede endnu mere tilfredsstillende i den Henseende. I øvrigt ligne de Paragraffer, som ere foreslaaede, væsentlig dem fra i Fjor. Saaledes skulde Ansøgningerne først indgives til Ministeriet; dernæst gaa gennem Biskoppen og ud til Menighederne. Men Biskopperne have efter Forslaget faaet flere Rettigheder end tidligere, idet Biskoppen faar Ret til, hvor han mener, det er rigtigt, at tage Ledelsen i sine Hænder i Stedet for Provsten, for sammen med Menighedsraadet at afgøre Indstillingen. Biskoppen kan møde i Stedet for Provsten, og ikke alene hvor Provsten selv er Ansøger, thi der er det naturligt, at en anden end Provsten møder, men ogsaa hvor andre Forhold taler for, at han kommer til Stede. Dernæst kan Biskoppen sammen med Indstillingen afgive Erklæring til Ministeriet om de indstillede, hvilken Ret Biskopperne slet ikke have nu. Indstillingen skal ogsaa foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg, saaledes at Partierne, hvor de ere nogenlunde talrigt til Stede, kunne lade sig repræsentere i Menighedsraadene og ogsaa kunne blive repræsenterede ved Indstillingen. Flertallet vil jo